

Ecologische beoordeling Omgevingswet

*Een ecologische beoordeling Omgevingswet
t.a.v. de ontgraving van een gronddepot in Boswachterij Gees*

Ecologische beoordeling Omgevingswet

Een ecologische beoordeling Omgevingswet t.a.v. de ontgraving van een gronddepot in Boswachterij Gees

Successie Natuurcollectief, mei 2025

In opdracht van:

Enviso Ingenieursbureau

[redacted] *Projectleider*

De Meerpaal 11

9206 AJ Drachten

Tel. 0512 – 586246

Email: [redacted]

Uitvoering:

Successie Natuurcollectief

Auteur en veldbezoek: [redacted]

Tel.: [redacted]

Email: [redacted]

Omslagfoto: Impressie plangebied

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Doel en vervolg.....	4
1.3 Planvoornemen en plangebied.....	5
2. Onderzoeksmethodiek.....	7
3. Omgevingswet.....	7
4. Toetsing beschermde natuurgebieden.....	7
4.1 Natura 2000.....	7
4.2 Natuurnetwerk Nederland.....	8
5. Toetsing houtopstanden.....	9
6. Toetsing Soortenbescherming (beschermde flora en fauna).....	9
4.2 Zoogdieren.....	9
6.1.1 Vleermuizen.....	9
6.1.2 Bunzing en hermelijn.....	10
6.1.3 eekhoorn.....	10
6.1.4 Das.....	10
6.1.5 Steenmarter en boommarter.....	11
6.1.6 Grote bosmuis.....	11
6.1.7 Wolf.....	12
6.1.8 Vrijgestelde zoogdieren.....	12
6.2 Broedvogels.....	12
6.2.1 Jaarrond beschermde nesten.....	12
6.2.2 Niet-jaarrond beschermde nesten.....	13
6.3 Amfibieën en reptielen.....	13
6.3.1 Amfibieën.....	13
6.3.2 Reptielen.....	14
6.4 Vissen.....	14
6.5 Ongewervelden.....	15
6.6 Flora.....	15
7. Conclusies en aanbeveling vervolgstappen.....	16
8. Literatuurlijst.....	18

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens ontgrondingswerkzaamheden uit te voeren in een gronddepot in Boswachterij Gees (figuur 1). Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. In het kader van de vergunningsaanvraag is Successie Natuurcollectief gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of het planvoornemen al dan niet in strijd is met de Omgevingswet (sinds 1 januari 2024, voorheen Wet natuurbescherming).

Figuur 1. Ligging plangebied (rood omkaderd) t.o.v. de directe omgeving. Inzetfoto = ligging plangebied (rode ster) t.o.v. ruime omgeving.

De toetsing bestaat uit een onderzoek gebaseerd op het onderdeel Soortenbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen binnen de invloedsfeer van het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van het planvoornemen op deze soorten. Tevens wordt er inschatting gemaakt van de eventuele effecten van het planvoornemen op beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en provinciaal beschermde gebieden) in de omgeving en op het onderdeel houtopstanden. De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

1.2 Doel en vervolg

Het doel van deze ecologische beoordeling is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn "directe omgeving". Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Omgevingswet te voorkomen.

De ecologisch toetsing schept, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

1. Komen er binnen invloedssfeer van het planvoornemen, onder de Omgevingswet, beschermde soorten voor?
2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van het planvoornemen beschermde natuurgebieden?
3. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het planvoornemen, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en -natuurgebieden?
4. Middels welke vervolgstappen kunnen bij het planvoornemen eventuele overtredingen onder de Omgevingswet vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Is nader onderzoek en/of een natuur-gerelateerde Omgevingsvergunning vereist?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuurcollectief volgens de daarvoor geldende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bij12. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of -gebieden te verwachten zijn is een vergunning mogelijk vereist.

1.3 Planvoornemen en plangebied

Initiatiefnemer is voornemens ontgrondingswerkzaamheden uit te voeren in een gronddepot in Boswachterij Gees. De Boswachterij is in eigendom en beheer van Staatbosbeheer. De grond binnen het plangebied komt uit een nabijgelegen landbouwperceel waar circa 20 jaar geleden een vijver gegraven is. De grond is toen in het depot gelegd. Het plangebied wordt teruggebracht naar het maaiveld en zal nadien ingericht en beheer worden als bos, passend bij het landschap binnen de Boswachterij. Hiervoor zal, na afvoer van de grond, bomen worden aangeplant. De grond die vrijkomt wordt elders in het land voor projecten gebruikt.

In de huidige situatie wordt het gronddepot gebruikt als speelheuvel. Het plangebied steekt ver boven het maaiveld in de omliggende omgeving uit. Het plangebied wordt zo beheerd dat dit gebied het gehele jaarrond gebruikt kan worden voor recreatieve doeleinden. Binnen het plangebied staan een aantal bankjes en zijn ten tijde van het plangebied rondom gemaaide paden aanwezig. De grond is voedselrijk. De aanwezige vegetatie heeft een verruigd karakter met brandnetel, ridderzuring, pitrus en her en der plukje rietvegetatie. Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig. De directe omgeving bestaat uit gemengd loof- en naaldbos. Rondom het plangebied lopen verharde en onverharde paden. Aan de westkant loopt een geasfalteerde weg (Het Hooge Loog). Binnen en in de direct omgeving zijn geen watergangen aanwezig. Wel is na overleg met Boswachter ecologie Ruben Kluit naar voren gekomen dat in natte periodes, het bos een natkarakter kan hebben met her en der stagnatie van regenwater, waardoor de ecologische omstandigheden wisselend kunnen zijn.

Figuur 2. A = Impressie plangebied kijkend naar het depot. B = Impressie plangebied kijkend vanaf de speelheuvel met aanwezigheid bankje. C = Impressie bos en onverhard pad rondom het plangebied. D = impressie bos en verhard wegdek ten westen van het plangebied.

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht van Envisio ingenieursbureau heeft Successie Natuurcollectief middels een ecologische beoordeling het planvoornemen getoetst aan de Omgevingswet en overige gebiedsbescherming (provinciaal). De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch (o.a. raadpleging NDFF) en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Tevens wordt duidelijk of het planvoornemen al dan niet binnen de invloedssfeer van beschermde natuurgebieden vallen. Middels een veldbezoek (28-4-2025) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. Omgevingswet

De ecologische wet en regelgeving is in de Omgevingswet in grote lijnen onderverdeeld in Gebiedsbescherming (Natura 2000), Soortbescherming (beschermde flora en fauna) en beschermde houtopstanden. De Omgevingswet regelt onder meer activiteiten die met natuur te maken hebben. Deze natuuractiviteiten gaan over dieren en planten in het wild en gebieden waarin ze leven. Het doel van de regels is onder meer het beschermen van soorten en gebieden (Informatiepunt Leefomgeving, 2023). Buiten de Omgevingswet worden een aantal (natuur)gebieden op provinciaal niveau beschermd. In het voorliggende rapport wordt het planvoornemen getoetst aan de genoemde onderdelen.

4. Toetsing beschermde natuurgebieden

4.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde gebieden liggen op circa 2,6 km (Mantingerzand) en circa 5,1 km (Mantingerbos) afstand.

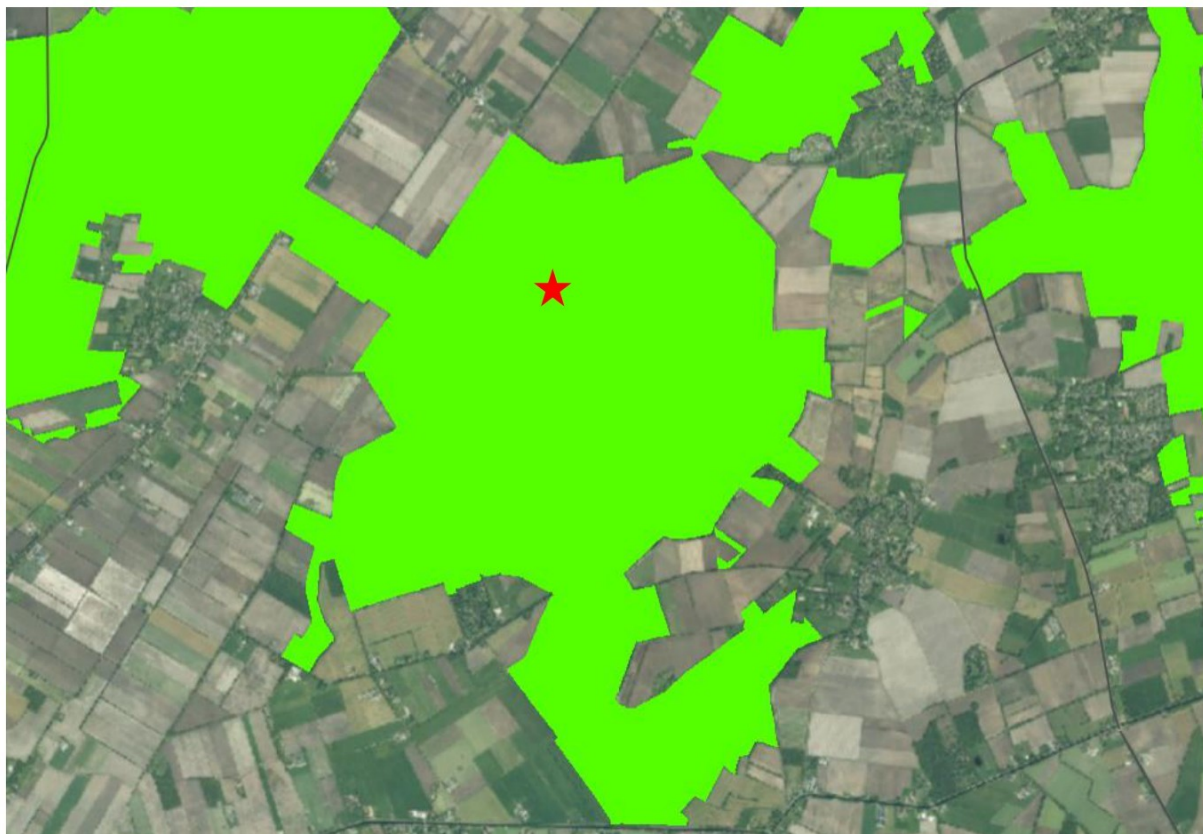
Figuur 3. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. Natura 2000-gebieden (lichtgroen) in de ruime omgeving. (bron: geocontent.rvo).

Verwachte effecten

Op basis van de relatief grote afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden en de aard van het voornemen zijn negatieve effecten (door externe werking) op de instandhoudingsdoelstellingen grotendeels op voorhand uitgesloten. Effecten door bijvoorbeeld licht, geluid, directe oppervlakte verlies etc. zijn niet aan de orde. Wél is het waarschijnlijk dat het voornemen getoetst dient te worden aan het onderdeel 'stikstof'. Middels een AERIUS-calculatie kan onderzocht worden of er al dan niet verwacht wordt of stikstofgevoelige gebieden en/of soorten negatief effect kunnen ondervinden t.a.v. het voornemen.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Een ingreep op en in de nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. Het plangebied ligt binnen het NNN (figuur 4).

Figuur 4. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. Natuurgebieden buiten NNN (groen) (bron: kaartportaal.drenthe).

Verwachte effecten

In de huidige situatie bestaat het depot uit een speelheuvel en wordt gebruikt voor recreatieve doeleinden. Het voedselrijke karakter maakt daarnaast dat het plangebied op het eerste oog geen hoge ecologische waarde heeft. Aanvullend betreft het plangebied slechts een klein deel van het algehele NNN-gebied. In de nieuwe situatie wordt het plangebied passend ingericht bij het omliggende landschap en de ecologische waarden van het gebied. Daarmee is de verwachting dat het voornemen eerder een positief effect heeft op de natuurwaarden van het NNN dan negatief effect. Om deze redenen is verdere toetsing onzes inziens niet noodzakelijk.

5. Toetsing houtopstanden

Als er een (deel van een) houtopstand wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwingscontouren kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt. Een meld- en/of herplantingsplicht is daarmee niet aan de orde.

6. Toetsing Soortenbescherming (beschermde flora en fauna)

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op de effecten van het planvoornemen op beschermde soorten onder de categorie vogels, overige Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) en nationaal beschermde soorten (Andere soorten). Hierbij worden tevens de resultaten uit de overkoepelende quickscan van Faunax gebruikt.

4.2 Zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat in de omgeving (circa 5 km rondom plangebied) diverse beschermde zoogdieren zonder vrijstelling voorkomen. Het gaat om diverse vleermuissoorten, eekhoorn, bunzing, hermelijn, boomarter, steenarter, das, edelhert, grote bosmuis en otter. Daarnaast is na overleg met de ecoloog van Staatbosbeheer naar voren gekomen dat de wolf meermaals is waargenomen in het gebied. Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van de wolf bekend in het bosgebied.

De aanwezigheid van enkele soorten binnen en direct rondom het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen. Zo is het niet geschikt bevonden voor soorten als de otter (ontbrekend aan waterrijkgebied) en het edelhert (te hoge recreatiedruk). Op deze soorten wordt niet verder ingegaan.

6.1.1 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden. In de omgeving komen de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis voor. Tijdens het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde waarden van deze soorten.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen direct rondom het plangebied geïnspecteerd op mogelijke geschikte ruimtes (te denken aan holten, scheuren en loshangend schors) die kunnen worden benut als verblijfplaats door boombewonende vleermuissoorten. Binnen de invloedssfeer van het voornemen zijn geen geschikte ruimte aangetroffen. Er is t.a.v. het onderdeel verblijfplaatsen geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Omgevingswet.

Foeragegebied en vliegroute

Foeragegebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van een populatie vleermuizen in de omgeving. Het plangebied kan gebruikt worden als foeragegebied. Echter, in de omgeving liggen voldoende uitwijkmogelijkheden. Om deze reden is het plangebied niet van essentieel belang. Er is t.a.v. het onderdeel foeragegebied

geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Omgevingswet.

De lijnvormige elementen, zoals de bosranden langs het plangebied kunnen gebruikt worden als vliegroute. Dergelijke lijnvormige elementen worden niet aangetast. Er is t.a.v. het onderdeel vliegroute geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Omgevingswet.

Omdat de omgeving naar alle waarschijnlijkheid wel wordt gebruikt door vleermuizen, is het van belang om tussen zonsondergang en zonsopkomst geen kunstlicht in te zetten. Indien dit wel nodig wordt geacht, dan dienen de lichtbronnen te worden afgeschermd, naar beneden te worden afgesteld en bosranden niet worden belicht. Zo wordt verstoring van vleermuizen voorkomen

6.1.2 Bunzing en hermelijn

In de omgeving komen de bunzing en hermelijn voor. Kleine marterachtigen hebben een voorkeur voor structuurrijk kleinschalig (cultuur-)landschap waarin zij voldoende dekking vinden. Het leefgebied van kleine marterachtigen vervult de volgende ecologische functies: foerageergebied met voldoende dekking, verbindingen met andere leefgebieden en rust- en voortplantingsplaatsen (Zoogdiervereniging, 2021). De bunzing mijdt over het algemeen dominant bosrijkgebied.

Het plangebied is gecheckt op potentiële leefgebied van de kleine marterachtigen. Binnen het plangebied zijn geen holen aangetroffen die door de bunzing kunnen worden gebruikt. Daarnaast is vanwege de bosdominantie in de omgeving van het plangebied, niet de verwachting dat de bunzing het plangebied aandoet om te foerageren. Voor de hermelijn is het eveneens niet de verwachting dat het plangebied wordt gebruikt als vaste rust- en/of voortplantingsplaats vanwege de hoge recreatiedruk binnen het plangebied in combinatie met een beperkte dekkingsgraad. Rustigere delen in het bosgebied zullen eerder gebruikt worden als vaste rust- en voortplantingsplaats. Wel is het mogelijk dat de hermelijn het plangebied sporadisch aandoet om te foerageren. Echter, is dit deel van het gehele gebied niet van essentieel belang. In de nieuwe situatie zal er eveneens voldoende geschikt foerageergebied aanwezig zijn binnen het plangebied. Om deze reden is zowel t.a.v. de bunzing als van de hermelijn geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Omgevingswet.

6.1.3 Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook voor in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is. Eekhoorns bouwen nesten in bomen. Soms gebruiken ze ook boomholten, oude kraaien- of ekternesten of grote nestkasten als nestplaats (Zoogdiervereniging, 2025).

De verwachting is dat de eekhoorn de randen van het plangebied sporadisch zal aandoen om te foerageren en/of zich te verplaatsen tussen gebieden. Tijdens het veldbezoek zijn in de bomen direct rondom het plangebied geen eekhoornnesten aangetroffen. Negatief effect t.a.v. de eekhoorn is niet aan de orde. Om bovenstaande redenen is een overtreding uit de Omgevingswet op de eekhoorn op voorhand uitgesloten.

6.1.4 Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap

met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Ook andere open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte gebieden. Het leefgebied van de das moet voldoen aan genoeg dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 meter onder het maaiveld. Het territorium van de das varieert in Nederland van zo'n 30 tot 150 hectare in optimaal gebied, en van 150 tot 600 hectare in marginaal gebied (BlJ12, 2017). De vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de das, zogenaamde burchten, zijn doorgaans gelegen in bos(jes) of houtwallen, brede heggen, in hoog liggend terrein of op hellingen.

De verwachting is dat de das het plangebied sporadisch kan aandoen om te foerageren en/of zich te verplaatsen tussen gebieden. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen graafsporen en/of latrines aangetroffen. Daarnaast zijn er zowel binnen als direct rondom het plangebied geen burchten aangetroffen. Negatief effect t.a.v. de das is niet aan de orde. Om bovenstaande redenen is een overtreding uit de Omgevingswet op de das op voorhand uitgesloten.

6.1.5 Steenmarter en boommarter

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (de steenmarter is een 'cultuurvolger'). Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes zijn (Zoogdiervereniging, 2025).

De boommarter leeft bij voorkeur in bossen. Als behendige klimmer en springer kan hij zijn leefgebied vanaf de grond tot in de boomtoppen benutten. De boommarter komt hier in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen daar hun rustplaatsen in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhopen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Boommarters maken dus meestal niet zelf een hol maar passen een bestaand nest aan (Zoogdiervereniging, 2025). Ook oude roofvogelhorsten kunnen worden gebruikt als verblijfplaats.

De verwachting is dat de steenmarter en boommarter het plangebied en de randen sporadisch kunnen aandoen om te foerageren en/of zich te verplaatsen tussen gebieden. Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied geen geschikte plekken aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats. Wel zijn er in het bosgebied rondom het plangebied een aantal oude vogelnesten/horsten aangetroffen. Echter, gezien de hoge recreatieve druk rondom deze locaties, is niet te verwachten dat dit vaste verblijfplaatsen betreffen. Om deze reden is negatief effect t.a.v. de steenmarter en boommarter niet aan de orde. Om bovenstaande redenen is een overtreding uit de Omgevingswet op de steenmarter en boommarter op voorhand uitgesloten.

6.1.6 Grote bosmuis

De grote bosmuis was in Nederland van oorsprong gebonden aan oudere bosgebieden, maar komt in Nederland in toenemende mate ook voor in struwelen, bosranden en bosschages. De grote bosmuis breidt zich sinds circa 20 jaar enorm uit, waarschijnlijk door een combinatie van gunstige factoren. Regelmatig worden nieuwe vindplaatsen ver buiten het tot dan toe bekende verspreidingsgebied waargenomen (Zoogdiervereniging 2025). Verblijfplaatsen van de grote bosmuis komen voor in ondergrondse holen onder wortelstronken van bomen.

Het bosgebied rondom het plangebied is geschikt leefgebied voor de grote bosmuis. Binnen het plangebied is minder geschikt habitat aanwezig omdat bomen en struweel binnen het plangebied ontbreken. De verwachting is wel dat de grote bosmuis het plangebied sporadisch kan aandoen op momenten dat de recreatieve druk binnen het plangebied niet te hoog is. Omdat geschikte verblijfplaatsmogelijkheden binnen het plangebied ontbreken en mitigerende maatregelen het doden en verwonden van individuen kan voorkomen, is niet de verwachting dat er sprake zal zijn van een overtreding uit de Omgevingswet. Met het voornemen zal het plangebied zich tot bos ontwikkelen. Deze ontwikkeling heeft een positief effect op het leefgebied van de grote bosmuis.

6.1.7 Wolf

De wolf leeft in heel verschillende leefgebieden, van toendra en steppen tot aan bos- en cultuurlandschap (Zoogdiervereniging, 2025). Bij voorkeur leeft de wolf in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. De soort is echter een 'cultuurvolger' en heeft geleerd te overleven in gebieden waar ook mensen wonen. Deze gebieden bieden namelijk vaak veel dekking en er leven veel reeën. De wolf heeft een grote behoefte aan drinkwater (omdat hij dagelijks lange afstanden loopt) en komt dus weinig voor in droge landschappen. Het nest van een wolf bevindt zich vaak in een grot of zit verscholen onder boomwortels of tussen de rotsen. De wolf graaft soms ook een hol of vergroot holen van andere dieren zoals vos en das.

De wolf is enkel keren binnen het bosgebied rondom het plangebied gezien. Er is niet bekend of er vaste verblijfplaatsen binnen het bosgebied aanwezig zijn. Echter, gezien de hoge recreatiedruk en het ontbreken van geschikte holten binnen en in de direct omgeving van het plangebied, is negatief effect t.a.v. de wolf op voorhand uitgesloten. Daarmee is niet de verwachting dat er sprake zal zijn van een overtreding uit de Omgevingswet.

6.1.8 Vrijgestelde zoogdieren

Binnen het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid sporadisch meerdere vrijgestelde zoogdieren voor. Het gaat onder meer om de ree, vos en diverse (woel)muissorten. Voor deze algemenere soorten geldt ten alle tijde de Zorgplicht. Door mitigerende maatregelen te treffen wordt het doden en verwonden van individuen zoveel mogelijk voorkomen.

6.2 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten en niet-jaarrond beschermde nesten.

6.2.1 Jaarrond beschermde nesten

In de omgeving van het plangebied komen meerdere broedvogels voor waarvan het nest jaarrond beschermd is. Tijdens het veldbezoek heeft de inspectie op dergelijke nesten zich in deze situatie met name gericht op boomnesten en holten in bomen.

Vogelsoorten als de buizerd, havik, boomvalk, sperwer en ransuil broeden doorgaans in bomen. Dergelijke nesten zijn, vanwege de relatief grote omvang, doorgaans goed te traceren. Tijdens het veldbezoek zijn er binnen plangebied geen potentiële nesten van roofvogels en/of uilen aangetroffen. Wel is dit het geval in enkele bomen direct rondom het plangebied (figuur 5). Het uitvoeren van werkzaamheden tijdens de kwetsbare voortplantingsperiode van de eerdergenoemde soorten, kan leiden tot wezenlijke verstoring. De verwachting is dat de nieuwe situatie zal resulteren tot meer rust binnen het plangebied en directe omgeving. Om wezenlijke verstoring van jaarrond beschermde

nesten tijdens de uitvoerperiode te voorkomen, dienen de werkzaamheden buiten de periode februari t/m augustus te worden uitgevoerd. Wanneer hier aan voldaan wordt, is een overtreding van een verbodsbepaling t.a.v. het potentiële jaarrond beschermde nesten niet aan de orde.

Figuur 5. Weergave plangebied (rood omkaderd) met aanwezigheid potentiële jaarrond beschermde nesten in de directe omgeving (gele ster).

6.2.2 Niet-jaarrond beschermde nesten

Tijdens het broedseizoen (grootst. mrt. t/m juli) kunnen er broedvogels binnen en direct langs het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Denk daarbij aan diverse zangvogels (zoals winterkoning, zwartkop, fitis, tijaftjaf etc.). Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Om wezenlijke verstoring van niet-jaarrond beschermde nesten te voorkomen, wordt het aangeraden om buiten de periode mrt. t/m juli te werken.

6.3 Amfibieën en reptielen

In de ruime omgeving komen de beschermde heikikker en poelkikker, alpenwatersalamander, ringslang, gladde slang, adder, levendbarende hagedis, rugstreeppad en hazelworm voor. Onder meer voor het voorkomen van amfibieën en reptielen is contact geweest met de boswachter ecoloog (Dhr. R. Kluit) van Staatsbosbeheer van dit gebied.

6.3.1 Amfibieën

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen (geschikte) watergangen en poelen aangetroffen die door soorten als de heikikker, poelkikker, alpenwatersalamander en de rugstreeppad.

Wel is aangegeven Dhr. R. Kluit dat in natte periodes met name kikkers vanuit meer open plekken (zoals heidegebied en vochtig hooiland) rondom het bosgebied het bos in trekken. De verwachting is dat dit met name soorten zijn die algemeen voorkomen, omdat deze soorten minder kritisch zijn met betrekking tot geschikt leefgebied. Om deze reden mag worden aangenomen dat er binnen het plangebied geen beschermde amfibieën voorkomen. Daarmee is niet de verwachting dat er sprake zal zijn van een overtreding uit de Omgevingswet met betrekking tot amfibieën.

6.3.2 Reptielen

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is geen geschikt leefgebied van de adder, gladde slang en levendbarende hagedis aanwezig. Populaties van deze soorten komen in de ruime omgeving voor op open plekken, doorgaans voedselarmere omstandigheden, met de nodige poelen en watergangen, zoals in heidegebied en vochtig hooiland. Negatief effect op deze soorten is uitgesloten. Met Dhr. R. Kluit is de verwachting van het voorkomen van de hazelworm en ringslang besproken.

Hazelworm

Op basis van de zeer beperkte (onzekere) waarnemingen in het bosgebied is niet de verwachting dat de hazelworm voorkomt binnen het plangebied. Dit heeft naar alle waarschijnlijkheid te maken met het dichte karakter van het bosgebied rondom het plangebied. Het plangebied zelf is voedselrijk, waar de hazelworm de voorkeur heeft voor voedselarmere omstandigheden met een strooisellaag. Om deze reden mag worden aangenomen dat de hazelworm niet binnen het plangebied voorkomt. Daarmee is niet de verwachting dat er sprake zal zijn van een overtreding uit de Omgevingswet met betrekking tot de hazelworm.

Ringslang

De ringslang komt verspreid in de omgeving van het plangebied voor. De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden (RAVON, 2025). Geschikt gebied komt in droge periodes niet voor binnen en direct rondom het plangebied. Wel is door Dhr. R. Kluit aangegeven dat de ringslang met name in natte periodes zich binnen het bosgebied verplaatst foeragerend op met name kikkers. Waarnemingen van de ringslang zijn om deze reden verspreid in het bosgebied bekend.

Vaste voortplantingsplaatsen (broeihopen) komen binnen en direct rondom het plangebied niet voor. Het is echter niet uitgesloten dat, met name in de winterperiode, wanneer de ringslang in winterrust is, zich binnen het plangebied kan bevinden. Mogelijk dat de ringslang in de winterperiode in bijvoorbeeld op droge plekken in de grond overwinterd. De grond, die boven het bestaande maaiveld uitreikt, biedt daar voldoende droge mogelijkheden toe. Om bovenstaande redenen is een overtreding uit de Omgevingswet op de ringslang op voorhand niet uitgesloten.

Algemene soorten

Binnen het plangebied komen met name in nattere periodes naar alle waarschijnlijkheid soorten als de meerkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander sporadisch voor. Voor deze soorten geldt de Zorgplicht. Door mitigerende maatregelen te treffen wordt het doden en verwonden van individuen zoveel mogelijk voorkomen.

6.4 Vissen

In de omgeving komen geen beschermde vissen voor. Daarnaast zijn er binnen het plangebied geen watergangen aanwezig. Daarmee is een overtreding uit de Omgevingswet met betrekking tot beschermde vissen uitgesloten.

6.5 Ongewervelden

In de ruime omgeving komen de gevlekte witsnuitlibel, grote vos en grote weerschijnvlinder voor. In en direct rondom het plangebied komt geen leefgebied voor van deze soorten. Dit wordt geconcludeerd op basis van de verspreidingsgegevens en het ontbreken van kritische habitats in de directe omgeving. Voor beschermde libellen als de gevlekte witsnuitlibel ontbreken kritische habitats als verlandende waterlopen met waardplanten als bijvoorbeeld de krabbenscheer. Voor beschermde vlinders ontbreken waadplanten. Daarnaast bestaat het plangebied uit voedselrijke omstandigheden, daar waar beschermde vlinders doorgaans afhankelijk zijn van voedselarmere omstandigheden. Een overtreding van een verbodsbepaling binnen de Omgevingswet op het onderdeel ongewervelden is daarmee uitgesloten.

6.6 Flora

Er zijn tijdens het veldbezoek geen wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen. Aangetroffen flora bestaat uit typische ruigte vegetatie die bij dergelijke voedselrijke omstandigheden horen, zoals brandnetel en pitrus. Op basis van de verspreidingsgegevens en het ter plaatse aanwezige habitat wordt er geen beschermde flora binnen het plangebied verwacht. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de Omgevingswet op het onderdeel flora is daarmee uitgesloten.

7. Conclusies en aanbeveling vervolgstappen

Initiatiefnemer is voornemens ontgrondingswerkzaamheden uit te voeren in een gronddepot in Boswachterij Gees. In opdracht van Enviso Ingenieursbureau heeft Successie Natuurcollectief een ecologische beoordeling uitgevoerd om duidelijkheid te verschaffen of het planvoornemen al dan niet in strijd is met de Omgevingswet en het onderdeel NNN.

Conclusies toetsing beschermde natuurgebieden

Op basis van de relatief grote afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden en de aard van het voornemen zijn negatieve effecten (door externe werking) op de instandhoudingsdoelstellingen grotendeels op voorhand uitgesloten. Effecten door bijvoorbeeld licht, geluid, directe oppervlakte verlies etc. zijn niet aan de orde. Wél is het waarschijnlijk dat het voornemen getoetst dient te worden aan het onderdeel 'stikstof'. Middels een AERIUS-calculatie kan onderzocht worden of er al dan niet verwacht wordt of stikstofgevoelige gebieden en/of soorten negatief effect kunnen ondervinden t.a.v. het voornemen.

Het plangebied ligt binnen het NNN. Een ingreep op en in de nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. De verwachting is dat het voornemen eerder een overwegend positief effect heeft op de natuurwaarden van het NNN dan negatief effect. Om deze redenen is verdere toetsing onzes inziens niet noodzakelijk.

Conclusies houtopstanden

Als er een (deel van een) houtopstand wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwingscontouren kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt. Een meld- en/of herplantingsplicht is daarmee niet aan de orde.

Conclusies toetsing Soortenbescherming (beschermde flora en fauna)

Het planvoornemen is getoetst aan Europees en nationaal beschermde soorten. Op basis van de ter plaatse aanwezige omstandigheden, verspreidingsgegevens en aard van het voornemen wordt niet verwacht dat het planvoornemen tot een overtreding van een verbodsbepaling zal leiden betreffende beschermde ongewervelden, vissen, amfibieën en flora.

Zoogdieren

Er worden binnen het plangebied en direct rondom geen vaste verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen van beschermde zoogdieren verwacht. Wel kunnen het plangebied en direct omliggend gebied sporadisch worden aangedaan door soorten als de das, steenmarter, boommarter en kleine marterachtigen. Daarnaast kunnen vleermuizen het gebied gebruiken om te foerageren en kunnen de randen van het plangebied worden gebruikt om te navigeren. Door de inzet van verlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst te beperken/minimaliseren en het plangebied voorafgaand aan het afgraven verantwoord kort te maaien, is een overtreding t.a.v. het onderdeel zoogdieren uitgesloten. Aangeraden wordt om de mitigerende maatregelen in een ecologisch werkprotocol op te nemen.

Reptielen

Het is niet uitgesloten dat de ringslang voorkomt binnen het plangebied. Dit zal met name in nattere periodes zijn, wanneer kikkers meer het bos intrekken, waar de ringslang achteraan trekt om te foerageren. Met name in winterrust is het niet uitgesloten dat ringslangen zullen worden gedood of verwond. Omdat het gronddepot mogelijk sporadisch dient als winterrustplaats, is een overtreding van de Omgevingswet t.a.v. de ringslang niet uitgesloten. Om deze reden wordt aangeraden voor de

ringslang een flora- en fauna-activiteitenvergunning aan te vragen. Werken buiten de winterrustperiode (grofweg november t/m maart, afhankelijk van klimatologische omstandigheden) is vereist om het doden en verwonden van individuen te voorkomen.

Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn er direct rondom (binnen de invloedssfeer van het voornemen) plangebied potentiële nesten van roofvogels en/of uilen aangetroffen. Wanneer de werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd is een overtreding van een verbodsbepaling t.a.v. het potentiële jaarrond beschermde nesten in de bomen niet op voorhand uitgesloten. Daarnaast kunnen tijdens het broedseizoen broedvogels binnen en direct rondom het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Het wordt daarom aangeraden de werkzaamheden buiten het 'broedseizoen' uit te voeren.

Omdat sommige vogels (te denken aan buizerd) al vanaf februari binding met het nest hebben, dienen de werkzaamheden buiten de periode februari t/m augustus te worden uitgevoerd om een overtreding van de Omgevingswet t.a.v. broedvogels te voorkomen.

Algemene(re) voorkomende soorten met vrijstelling

Binnen het plangebied komen diverse algemene(re) soorten voor waarvoor te allen tijde de specifieke zorgplicht geldt. Dit houdt in dat men tracht schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan onder meer door het gebied voorafgaand aan het voornemen te maaien (stapvoets en op minimaal 10cm van het maaiveld) en overige delen intact te laten (uitwijkmogelijkheid). Aangeraden wordt om de mitigerende maatregelen op te nemen in een ecologisch werkprotocol.

8. Literatuurlijst

Informatiepunt Leefomgeving, Activiteiten Natuur

<https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/>

Websites:

NDFF verspreidingsgegevens

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Natura2000.nl/gebieden/Drenthe

<https://www.natura2000.nl/gebieden/drenthe>

Kaartportaal.drenthe.nl

<https://kaartportaal.drenthe.nl/portal/apps/instant/basic/index.html?appid=489aaf53aobf47679dob89c1dbea4fb2>

Ravon

<https://www.ravon.nl/>

Zoogdiervereniging

<https://www.zoogdiervereniging.nl>